บทความทางศีลธรรมและวัฒนธรรม

ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๒๓ วันพฤหัสบดีที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ข้าศึกภายใน

ในสังคมนี้มีหลายคนที่ตั้งใจทำสิ่งใดแล้วทำไม่ได้ตลอด ต้องล้มเลิกกลางคัน การล้มเลิกเช่นนั้น ถ้าเลิกเพราะเห็นว่าไม่คุ้มค่าก็ถือว่าดี แต่ถ้าเลิกเพราะไม่อดทนฟันฝ่าก็จัดว่าเสีย การเลิกในประการหลังนี้ สาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งก็เพราะสละสิ่งที่เป็นข้าศึกภายในไม่ได้ ซึ่งการสละข้าศึกภายในนี้ ในทางพุทธศาสนาจัดเป็นส่วนหนึ่งของจาคะด้วย

การสละสิ่งที่เป็นข้าศึกภายในที่ว่านี้ หมายถึงสละสิ่งไม่พึงประสงค์ที่เป็นจุดอ่อนออกไป เช่น ความไม่อดทน ความท้อแท้เหนื่อยหน่าย เป็นต้น ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเสมอในระหว่างปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในยามหิว กระหาย ร้อน หนาว และหมดแรง เป็นต้น จะเกิดขึ้นมากกว่าเวลาอื่น ถ้าในเวลาเช่นนั้น หากไม่สละข้าศึกเหล่านี้ออกไปหรืออดทนต่อสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ ภารกิจก็ล้มเหลว การสละข้าศึกภายในจึงสำคัญ ยิ่งในการฝึกที่ต้องตรากตรำสูงก็ยิ่งเห็นได้ชัด ดังเช่นคำปฏิญาณในการฝึกวิชาการรบทางทหารที่ว่า “แม้จะถูกต้านทานอย่างหนัก จากศัตรูที่โหดเหี้ยม ภูมิประเทศและลมฟ้าอากาศจะเลวร้ายสักปานใดก็ตาม ก็หาทำให้ทหารหน่วยนี้เสียขวัญจนเปลี่ยนความตั้งใจแต่อย่างใดไม่ เพราะเรายึดมั่นอยู่เสมอว่าภารกิจเหนือสิ่งอื่นใดแม้ชีวิต” คำปฏิญญาในลักษณะนี้แท้จริงแล้วเป็นการกระทำเพื่อสละสิ่งที่เป็นข้าศึกภายในออกไปนั่นเอง

การตั้งสัจจะนั้นไม่ยาก แต่การรักษาสัจจะที่ตั้งไว้ยากยิ่งกว่า เพราะต้องคอยสละความเกียจคร้าน ความอ่อนแอ ความเห็นแก่ความสบายออกจากจิตใจ หากสละไม่ได้ ปล่อยให้ข้าศึกภายในเหล่านี้มีอำนาจอยู่เหนือจิตใจ สัจจะที่ตั้งไว้ก็เป็นหมัน ดังนั้น เมื่อตั้งสัจจะทำสิ่งที่ดีๆ แล้ว ก็พึงใช้จาคะคือการสละสิ่งที่เป็นข้าศึกภายในควบคู่ด้วยทุกครั้ง จึงจะได้ผลอย่างแท้จริง

จัดทำโดย กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ เผยแพร่ตามอนุมัติ ทร.

เมื่อ ๑๓ ก.ย.๒๕ ท้ายบันทึก ยศ.ทร. ที่ กห ๐๓๖๕/๖๖๒๖ ลง ๒๔ ส.ค. ๒๕

www.navy.mi.th หัวข้อ เอกสาร/วารสาร แนวคิดทางธรรม